

HEBREW A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
HÉBREU A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
HEBREO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 13 May 2010 (afternoon)

Jeudi 13 mai 2010 (après-midi)

Jueves 13 de mayo de 2010 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

נתחו אחד מן הטקסטים הבאים:

1.

ישראל זרחי / הנפט זורם לים התיכון, פרק ראשון - הרים

עם הילקוט על השכם ובו חבילת הבגדים, המפוחית-ידידתו והמכתב האחרון של אבא חזר גדעון ברקאי אל עֵילָה, כפר מולדתו שבהרים. האוטו עבר כבר את רצועת הכביש השחורה הנמתחת לאורך הכנרת, מן טבריה העיר ועד לדרך הצדדית המתרוממת לבין ההרים שבתוכם שכן הכפר. מכאן, מן המקום בו מתחילה הדרך הביתית-המולדתית, החליט גדעון ברקאי ללכת ברגל. היה בזה משום רצון לעבור כברת ארץ ביחידות. וגם קצת מן הפחד בפני ביאה פתאומית-מהירה שבאוטו אל תוך לב הכפר, שרק לפני מספר חודשים עזבו בלב אחר לגמרי ובאור שונה זרוע בעיניו. יהיה מקור ההחלטה מה שיחיה, טוב היה עכשיו משנגזו צללי הלילה, לקום וללכת בכוחות עצמיים, ליישר פרקים ולמתוח את שרירי הגוף הלאים.

5

ואמנם התחיל הכול מסביב להתעורר מן התרדמה, אם כי הכנרת נראתה עדיין כמתנמנמת, מכוסת צעיף שינה, דק מן הדק, שקטה ואחוזת חלום. ההרים הגבוהים שבסביבה, שומרי הכנרת האיתנים, אף הם כגבירתם, מעורפלים היו במקצת, דוממים ועזים בדומייתם. רק מן הצד, מבין כתמי הירק הנרחבים, קמה כבר המולת הבוקר. חבוקות, כמעט זו בזרועות זו, עמדו קבוצות בתים בתוך הכרים הירוקים, הגנים והפרדסים, אם כי מלמעלה נראו אף הם כאחוזי תנומה, הרי הרעש שהתנשא מקרבם נשמע כבר כמבשר הבוקר המוקדם שבכפר. טרטור עגלות, נביחות כלבים, וקולות מקולות שונים עלו מלמטה, מבין התמונה השקטה עדיין של הכפר אשר על-יד הכנרת, והגיע לאוזני גדעון ברקאי שצעד קצובות בשביל הביתי הנושן הידוע לו מאז.

15

עכשיו חזר אל כפר מולדתו.

גדעון חזר אל אותו הכפר שהיווה לו שנים רבות את העולם כולו, אשר אופקו היה אופק חייו, מאז ראה את אור העולם ועד לשנים המאוחרות של גיל נעורותיו. אולם גם אז היה חורג דמיונו ועובר מעל לרכסי ההרים שסגרו מסביב על הכפר הבודד שבגליל, היה בונה שם עולמות אגדיים ומחריבים, מתרחק וחוזר שוב אל תוך העמק הקטן, שסביבו עמדו צוקי הסלעים על משמרתם.

20

בהיותו עוד ילד קט היה ראשון תשוקותיו להיות כאחד הגדולים. כמה קינא בעם המאושר הזה, העושה ופועל כרצונו, מבלי להיות קשור ומוגבל על-ידי אחרים. ראשית חוכמה אפוא: להיות גדול. ובאמת השתדל הנער בכל כוחותיו לשוות לעצמו את חשיבותם של אלה, אשר לגילם טרם הגיע, וכך, כשהיה אבא נכנס למתבן, דרך הפשפש הקטן, כדי להוציא תבן לפרות והיה נאלץ אז להתכופף בגלל המשקוף הנמוך, היה גדעון הבן, הצועד בעקבותיו, מרכין אף הוא את ראשו, כופף את קומתו הקטנה בזהירות ועובר בכובד-ראש את הפשפש הגבוה ממנו לפחות פי שלושה -

25

קשה היה להיות גדול מבלי שהאחרים יכירו בזה, ועל כן טוב היה להתרחק מהם, מן האנשים הגאים האלה ולבנות את היום בלעדיהם. המון תוכניות עובדו במוח הילדותי. בן רגע נולדו ימים וארצות שצריך היה לכובשן וחיש-קל נעלמו שוב ללא זכר. אולם דבר אחד קום יקום! אין עוד לגלות את הדבר לשום אדם. הם יחייכו כדרכם. אותו החיוך השנוא על גדעי כל-כך. יחייכו להם היהירים. והוא ילך לפועלו! ורק אז, כשיקום הדבר, נראה את פניהם ואת ההשתוממות שבעיניהם. אכן לגדולות נוצר גדעי. עליו רק לא לשכוח את הדבר לאחר שיירדם ושוב יקום משנתו. בבוקר בבוקר עליו לגשת לעבודה. כלים יימצאו כבר. יש רק להיזהר מפני הגדולים. מי יודע, אולי לא נוח להם לגדולים האלה שהוא, גדעי, יישר את ההר שבקצה שדותיהם ויפילו לבקעה שלרגליו? מה שיחיה טעמם של הגדולים - עליו לעשות את הדבר ויהי-מה. יראו-נא הם כי לא רק גדולים עושים דברים על דעת עצמם.

35

ואמנם לא נשתכחה התוכנית, ובעוד בוקר מצא הנער מעדר שבור למחצה וסל קרוע בצדו ומיהר לעבר ההר.

ימים שלמים היה מבלה שם, יותר בהזיות ופחות בעבודה, לילות על לילות היה חולם והוזה: איך ייפול הדבר שביום בהיר אחד (הוא לא יספר על כך לגדולים!) תיפול שארית ההר תחת המהלומה האחרונה של מעדרו, ועולם אחר מקסים וזר בקסמו יתגלה מן העבר השני, והיה מתכנס לתוך עצמו ובונה לו עולמות חדשים וסדרים מפליאים, אשר מעבר השני של ההר.

40

לימים לא זכר עוד הנער אל-נכון מה היתה מניעת הדבר, אלא רק זאת ידע: ההר לא נפל והנהו עומד גם כיום כמו שעמד מאז, נרחב וגאה, העץ הבודד בפסגתו, שומר בקנאות על סדר העולמות שמעברו השני.

מתוך: הנפט זורם לים התיכון, פרק ראשון - הרים (מהדורת 2007, במקור 1933)

יֵאִיר הוֹרֵבִיץ / קו-האופק הנמתח על עיניים

- אָבֵל מִמְדוֹרֵי הָאֲדָמָה
 עוֹבֵד הָאֲדָמָה אִם אֵין לוֹ
 אֶלָּא שְׁמָמָה
 יֵשׁ לוֹ דָּבָר לְהִתְנַחֵם עַל הַמִּיִּם
 וְהוּא חוֹרֵשׁ בִּיגִיעָה 5
 לִוְלָאוֹת לְפָאָר
 בְּצִלְלוֹת הָרוֹגְעַת חוּט זָהָב מְשַׁקִּיעָה
 אָבֵל מִמְדוֹרֵי הָאֲדָמָה מְסַתְּפָלִים
 עוֹבֵד הַמִּיִּם אִם אֵין לוֹ
 אֶלָּא שְׁקִיעָה 10
 הוּא עוֹשֶׂה לוֹ לְהִתְנַחֵם בְּנִפְיִם
 וּמְחַפֵּשׁ בְּשָׂמִים רֵאִי
 לְפָרֵשׁ עֲצָמוֹ
 כְּמוֹ קְרִיטָה-צָפוֹר רֶבֶה
 וְכָל הַמְּעוֹף נִקְשֵׁר בּוֹ לְעֹז וְקוֹלוֹ רֶבֶבֶה 15
 אָבֵל מִמְדוֹרֵי הָאֲדָמָה מְסַתְּפָלִים עָלָיו
 מְכַפּוֹת עֲנָנִים מְכַסִּים
 וְעוֹבֵד הַשָּׁמַיִם
 עוֹשֶׂה לוֹ בְּחֻזָּה
 אֱלִילִים 20
 יוֹרְדִים וְעוֹלִים
 וְיוֹרְדִים
 מַעֲיִנִים גְּדוֹלוֹת כְּמוֹ קוֹל גִּשְׁמִים
 וְעוֹטְפִים אוֹתוֹ בְּקָר
 מִמְדוֹרֵי הָאֲדָמָה מְסַתְּפָלִים עֲלֵיהֶם 25
 וְהֵם מְכַנִּים אֶת הַמְּקוֹם טְבֵּלַת הַמִּיִּם;
 מְשׁוּם שְׁאֵינָם יְכוּלִים בְּלִי הַמִּיִּם
 וּבְלִי קו-הָאֹפֶק הַנִּמְתָּח
 עַל עֵינִים; אוֹהֲבִים
 אֶת הַמִּיִּם שְׂפָאן 30
 וַיִּמָּה שְׁהֻלָּאָה הָיָה לָהֶם פֶּלֶחָן
 וְעֵינֵיהֶם מִמְדוֹרֵי הָאֲדָמָה מְלַגְלוֹת עֲלֵיהֶם בְּעֵינֵי מֵתִים חַיּוֹת
 וּמַגְלָלוֹת אֶת הַגִּרְגֵר
 שְׂחָפֵץ לְפָאָר
 וְדוֹמָה לְפָרוֹר עֶפֶר. 35

מתוך: מתוך הקובץ "בשבתי לבדי", הוצאת מפעלים אוניברסיטאיים / ספרי סימן קריאה (1976)